

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Λ. Ριανκούρ 85 Αθήνα
Τ.Θ. 160 98 Τ.Κ.115 03
FAX : 210-69.80.076
Πληροφορίες : Β. Βουδούρη
Τηλέφωνο : 210-69.62.368
E-mail : g-epitropia-d-d@otenet.gr

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2014
Αριθ. Πρωτ.: 529, 530

ΠΡΟΣ:

Τους Προϊσταμένους-Προέδρους
των Διοικητικών Εφετείων και
Διοικητικών Πρωτοδικείων
της Χώρας

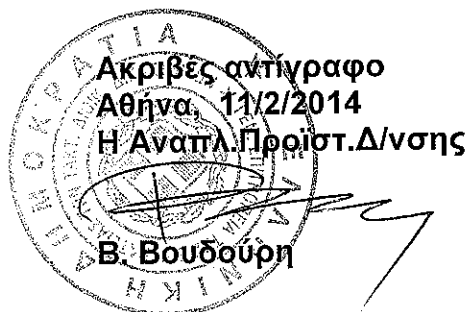
ΚΟΙΝ.:

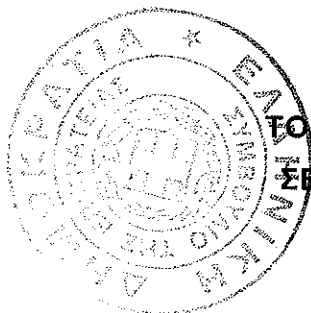
Ένωση Διοικητικών Δικαστών

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα φωτοτυπίες των υπ' αριθ. 1/2014 και 2/2014 πρακτικών του Συμβουλίου της Επικρατείας και παρακαλούμε να λάβουν γνώση οι δικαστές των Δικαστηρίων που διευθύνετε.

Η Γενική Επίτροπος της Επικρατείας

Ελένη Διακομανώλη – Ανδρειωτέλλη

Αριθμός 1/2014

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Σήμερα, στις 21 Ιανουαρίου 2014, ημέρα Τρίτη και ώρα 14.00 συνήλθε στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην αίθουσα συνεδριάσεων της Ολομελείας αποτελούμενο από τα μέλη του: Σωτ. Ρίζο, Πρόεδρο, Φ. Αρναούτογλου, Δ. Πετρούλια, Αθ. Ράντο, Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Ειρ. Σαρπ, Ν. Ρόζο, Αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και τους Συμβούλους Χρ. Ράμμο, Ν. Μαρκουλάκη, Γ. Παπαγεωργίου, Μ. Καραμανώφ, Μ. Βηλαρά, Αικ. Σακελλαροπούλου, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Σκαλτσούνη, Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Α.-Γ. Βώρο, Π. Ευστρατίου, Γ. Ποταμιά, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ι. Γράβαρη, Ε. Αντωνόπουλο, Γ. Τσιμέκα, Π. Καρλή, Α. Ντέμσια, Φ. Ντζίμα, Σ. Χρυσικοπούλου, Η. Τσακόπουλο, Μ. Σταματελάτου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινό, Δ. Κυριλλόπουλο, Α. Καλογεροπούλου, Ε. Κουσιουρή, Ο. Ζύγουρα, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Κουσούλη, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνη, Κ. Πισπιρίγκο, Α. Χλαμπέα, Δ. Μακρή, Τ. Κόμβου, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Π. Μπραϊμη, Π. Χαμάκο, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζο, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Χρ. Ντουχάνη, Θ. Τζοβαρίδου και Ε. Παπαδημητρίου. Τα λοιπά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν εμφανίσθηκαν, γιατί είχαν κώλυμα. Παρέστη επίσης η Γραμματέας Μ. Παπασαράντη, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θέμα της συζήτησης, σύμφωνα με την πρόσκληση του Προέδρου, ήταν ζητήματα μετατάξεων και προσλήψεων στο Συμβούλιο της Επικρατείας και τα διοικητικά δικαστήρια.

Στην αρχή ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή του θέματος, Σύμβουλο Ι. Γράβαρη, ο οποίος ανέπτυξε την εισήγησή του. Ακολούθησε συζήτηση, μετά την οποία η Ολομέλεια δέχθηκε τα εξής: Για την αποτελεσματική λειτουργία του Συμβουλίου της Επικρατείας, και μάλιστα στην παρούσα χρονική περίοδο, είναι απολύτως αναγκαία η υποστήριξη των

δικαστών με υπαλληλικό προσωπικό ενισχυμένο σε αριθμό και βελτιωμένο από άποψη προσόντων και δυνατοτήτων. Ειδικότερη, ακριβής εκτίμηση της υφισταμένης καταστάσεως και των συγκεκριμένων αναγκών, περιέχεται στο από 3.12.2013 έγγραφο που απέστειλε ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου στον Υπουργό Δικαιοσύνης, σε απάντηση του υπ' αριθμ. 77823 οικ./16.10.2013 εγγράφου τού τελευταίου περί στελεχώσεως των δικαστηρίων της χώρας με υπαλλήλους «στα πλαίσια της κινητικότητας» (ν. 4172/2013)». Για την εν λόγω στελέχωση, εξ άλλου, όπως και για οποιαδήποτε εν γένει μετακίνηση υπαλλήλου στο Δικαστήριο, απαιτείται, κατά το άρθρο 92 του Συντάγματος, σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου, κατά το άρθρο αυτό, υπηρεσιακού συμβουλίου, στο οποίο ανήκει, μεταξύ άλλων, η κρίση αν ο υπάλληλος διαθέτει τα προσόντα για να ανταποκριθεί επιτυχώς στα συγκεκριμένα καθήκοντα.

Για την πιστοποίηση των ανωτέρω συντάσσεται το παρόν πρακτικό.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτήριος Ρίζος

Μαριάνθη Παπασαράντη

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αθήνα

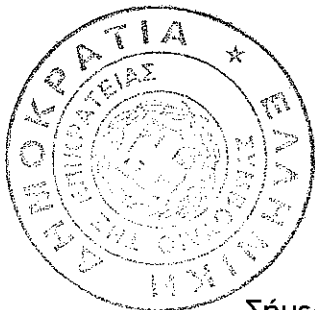
10-2-2014

Η Γραμματέας α.α.

← →

Μαριάνθη Παπασαράντη

Σωτήριος Ρίζος

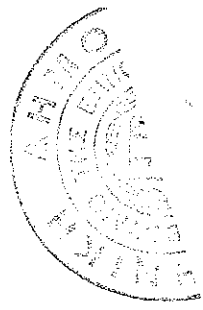
Αριθμός 2/2014
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σήμερα, στις 21 Ιανουαρίου 2014, ημέρα Τρίτη και ώρα 14.00 συνήλθε στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επικρατείας και στην αίθουσα συνεδριάσεων της Ολομελείας αποτελούμενο από τα μέλη του: Σωτ. Ρίζο, Πρόεδρο, Φ. Αρναούτογλου, Δ. Πετρούλια, Αθ. Ράντο, Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Ειρ. Σαρπ, Ν. Ρόζο, Αντιπροέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας και τους Συμβούλους Χρ. Ράμμο, Ν. Μαρκουλάκη, Γ. Παπαγεωργίου, Μ. Καραμανώφ, Μ. Βηλαρά, Αικ. Σακελλαροπούλου, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Σκαλτσούνη, Μ.-Ελ. Κωνσταντινίδου, Α.-Γ. Βώρο, Π. Ευστρατίου, Γ. Ποταμιά, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ι. Γράβαρη, Ε. Αντωνόπουλο, Γ. Τσιμέκα, Π. Καρλή, Αντ. Ντέμσια, Φ. Ντζίμα, Σπ. Χρυσικοπούλου, Ηρ. Τσακόπουλο, Μ. Σταματελάτου, Μ. Παπαδοπούλου, Β. Αραβαντινό, Δ. Κυριλλόπουλο, Α. Καλογεροπούλου, Εμμ. Κουσιουρή, Ο. Ζύγουρα, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Κουσούλη, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Αραβάνη, Κ. Πισπιρίγκο, Αντ. Χλαμπέα, Δ. Μακρή, Τ. Κόμβου, Β. Αναγνωστοπούλου-Σαρρή, Π. Μπραϊμή, Π. Χαμάκο, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζο, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Χρ. Ντουχάνη, Θ. Τζοβαρίδου και Ε. Παπαδημητρίου. Τα λοιπά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν εμφανίσθηκαν, γιατί είχαν κώλυμα. Παρέστη επίσης η Γραμματέας Μ. Παπασαράντη, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης της Γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Θέμα της συζήτησης, σύμφωνα με την πρόσκληση του Προέδρου, ήταν οι «Τροποποιήσεις - καταργήσεις διατάξεων του Κώδικος Καταστάσεως Δικαστικών Λειτουργιών».

Το Συμβούλιο άκουσε την Εισηγήτρια της υποθέσεως, Σύμβουλο Επικρατείας Αικ. Σακελλαροπούλου.

1. Στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ της εκτελεστικής εξουσίας και του Συμβουλίου της Επικρατείας και από λόγους δεοντολογίας αναγομένους στις σχέσεις αυτές επιβάλλεται, όταν, κατ' ενάσκηση της κατά το Σύνταγμα (άρθρο 73 παρ. 1) νομοθετικής πρωτοβουλίας της Κυβερνήσεως, πρόκειται να

εισαχθούν στη Βουλή προς ψήφιση διατάξεις, οι οποίες αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του Συμβουλίου της Επικρατείας και πριν κατατεθεί το οικείο σχέδιο νόμου στη Βουλή, να ακούγονται οι απόψεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και επί της συνταγματικότητας και της σκοπιμότητας των εισαγομένων ρυθμίσεων. Το όργανο της Πολιτείας, στο οποίο ανήκει η νομοθετική πρωτοβουλία, πρέπει τυπικά να ζητεί, αλλά και ουσιαστικά να επιζητεί τις απόψεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. Πρακτικά ΣτΕ σε Ολομέλεια και Συμβούλιο 15/2011, 1/2008, 7/1991). Και τούτο, διότι το Συμβούλιο της Επικρατείας, ενόψει των αναγομένων στη λειτουργία του δεδομένων, τα οποία κυρίως διαθέτει και μπορεί να γνωρίζει, είναι κατ' εξοχήν σε θέση να εκτιμήσει και να επισημάνει στην εκτελεστική εξουσία, προκειμένου να ασκηθεί από την Κυβέρνηση η ανήκουσα σε αυτήν νομοθετική πρωτοβουλία, την ανακύπτουσα από τα δεδομένα αυτά ύπαρξη πραγματικής ανάγκης καθ' όσον αφορά στην οργάνωση και λειτουργία του Δικαστηρίου, η οποία πρέπει να αντιμετωπισθεί από τον κοινό νομοθέτη με τη θέσπιση ρυθμίσεων που θα επιλεγεί από αυτόν (βλ. Πρακτικά ΣτΕ σε Ολομέλεια και Συμβούλιο 15/2011, 1/2008).

2. Περαιτέρω, οι νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν ψηφισθεί κατόπιν προτάσεων της Ολομέλειας του Δικαστηρίου και περιλαμβάνουν στοχευμένα μέτρα για τη βελτίωση της διοικητικής δικαιοσύνης, όπως οι ρυθμίσεις του ν. 4055/2012 τις οποίες επεξεργάστηκε η Ολομέλεια, είναι αναγκαίο και σκόπιμο για λόγους που συνδέονται με την ορθολογική οργάνωση και την αποτελεσματική λειτουργία της δικαιοσύνης, να εφαρμόζονται για ένα εύλογο χρονικό διάστημα και να τροποποιούνται μόνο εφόσον διαπιστωθεί η αναποτελεσματικότητά τους.

3. Ακολούθως η Ολομέλεια ασχολήθηκε με τροποποιήσεις των υφιστάμενων ρυθμίσεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών που είτε έχουν ήδη ψηφισθεί, είτε σύμφωνα με πληροφορίες που περιήλθαν στο Δικαστήριο, προωθούνται προς ψήφιση και κατέληξε στις εξής κρίσεις:

3.1. Το ζήτημα των μεταθέσεων των διοικητικών δικαστών συνδέεται στενά με την επιβαλλόμενη από το Σύνταγμα ορθολογική και αποτελεσματική λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων δεδομένου ότι αν οι διοικητικοί δικαστές δεν παραμείνουν για κάποιο ικανό χρονικό διάστημα στο δικαστήριο

όπου τοποθετούνται ή μετατίθενται, προκειμένου να προσαρμοσθούν στις συνθήκες λειτουργίας του και να αποδώσουν ικανοποιητικά στο έργο του, η διοικητική δικαιοσύνη οδηγείται σε διάλυση. Το ζήτημα αυτό απασχόλησε κατ'επανάληψη το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Διοικητικής Δικαιοσύνης και την Ολομέλεια του Δικαστηρίου. Με την 9/2005 απόφαση της Ολομέλειας σε συμβούλιο (βλ. και απόφαση 16/2008 ΑΔΣΔΔ) κρίθηκε ότι «(...) οι ανάγκες άρτιας οργάνωσης και λειτουργίας της δικαστικής υπηρεσίας επιβάλλουν να μην μετατίθεται ο δικαστικός λειτουργός από οργανική θέση, στην οποία προσφάτως τοποθετήθηκε ή μετατέθηκε, πριν παρέλθει εύλογο χρονικό διάστημα, αναγκαίο για την προσαρμογή του στη νέα θέση και την κατανόηση των ιδιαιτέρων συνθηκών λειτουργίας κάθε δικαστηρίου, που πρέπει, κατ'αρχήν, να παραμένουν σταθερές, προς εξυπηρέτηση, κυρίως, των υπαγομένων στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου πολιτών». Στη συνέχεια, με την 6/2012 απόφαση της Ολομέλειας σε Συμβούλιο, έγινε δεκτό ότι με τα δεδομένα αυτά και λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η άρτια οργάνωση και λειτουργία της δικαστικής υπηρεσίας είναι επιταγή συνταγματικού επιπέδου, ο κοινός νομοθέτης δεν ήταν ελεύθερος να περιορίσει ουσιωδώς το, κατά τα ανωτέρω κριθέν ως εύλογο από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, χρονικό διάστημα της τριετίας, ως εκ τούτου δε, ο περιορισμός του διαστήματος αυτού σε διετία, ο οποίος επιχειρήθηκε δια του άρθρου 54 παρ. 3 του ν. 3659/2008 με τη γενόμενη προσθήκη της παραγράφου 3 στο άρθρο 50 του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ., είναι συνταγματικώς ανεκτός μόνον υπό την προϋπόθεση ότι πρόκειται περί πλήρους διετίας, ήτοι ότι κατά το χρόνο της εξετάσεως του ζητήματος μεταθέσεως διοικητικού δικαστή από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Διοικητικής Δικαιοσύνης έχει ο δικαστής αυτός ήδη συμπληρώσει πραγματική διετή υπηρεσία στη θέση, στην οποία υπηρετεί, υπολογιζόμενη με αφητηρία το χρόνο της εμφανίσεώς του στην εν λόγω θέση (βλ. και απόφαση 17/2008 του ΑΔΣΔΔ). Εν συνεχεία, το άρθρο 50 του ΚΟΔΚΔΛ αντικαταστάθηκε με το άρθρο 94 παρ. 1 του ν. 4055/2012 (Α' 51), ορίσθηκαν δε στις παραγράφους 1 και 2 αυτού τα εξής: «1. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο όσον αφορά προαγωγές και μεταθέσεις δικαστικών λειτουργών συνεδριάζει μια φορά το χρόνο, κατά το χρονικό διάστημα από 10 Ιουνίου έως 10 Ιουλίου. Οι προαγόμενοι και μετατιθέμενοι δικαστικοί λειτουργοί είναι υποχρεωμένοι να εμφανισθούν στις θέσεις τους έως την 15η

Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Αν εμφανισθεί απρόβλεπτη υπηρεσιακή ανάγκη ή σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους, επιτρέπεται μόνο απόσπαση δικαστικού λειτουργού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 51. 2. Μετάθεση δικαστικού λειτουργού δεν επιτρέπεται πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας ενός (1) δικαστικού έτους στον τόπο όπου τοποθετήθηκε, λόγω διορισμού, προαγωγής ή μετάθεσης. Προκειμένου για δικαστές των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων δεν επιτρέπεται μετάθεση πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας δύο (2) δικαστικών ετών στον τόπο όπου τοποθετήθηκαν, λόγω διορισμού, προαγωγής ή μετάθεσης. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται μετάθεση και πριν την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, για υπηρεσιακούς ή σοβαρούς προσωπικούς λόγους, οι οποίοι πρέπει να βεβαιώνονται ειδικά στην απόφαση ή αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης ή εάν υπάρχει ή προκύπτει κώλυμα εντοπιότητας». Τέλος, η παρ. 2 του αυτού άρθρου 50 του ΚΟΔΚΔΛ αντικαταστάθηκε εκ νέου με την ήδη ισχύουσα παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4229/2014 (Α' 8/10.1.2014) ως εξής: «2. Μετάθεση δικαστικού λειτουργού δεν επιτρέπεται πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας ενός (1) δικαστικού έτους στον τόπο όπου τοποθετήθηκε, λόγω διορισμού. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται μετάθεση και πριν την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, για υπηρεσιακούς ή σοβαρούς προσωπικούς λόγους, οι οποίοι πρέπει να βεβαιώνονται ειδικά στην απόφαση ή αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης ή εάν υπάρχει κώλυμα εντοπιότητας. Οι αμοιβαίες μεταθέσεις κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους υλοποιούνται μετά τη λήξη αυτού». Ενόψει όσων έχουν ήδη εκτεθεί, η διετής παραμονή των διοικητικών δικαστών σ' ένα δικαστήριο είναι ο ελάχιστος αναγκαίος χρόνος που εξασφαλίζει την προσαρμογή τους στις συνθήκες λειτουργίας του δικαστηρίου, την εν τοις πράγμασι δυνατότητα προσφοράς υπηρεσιών εκ μέρους τους στο δικαστήριο αυτό και, τελικώς, την ομαλή λειτουργία της διοικητικής δικαιοσύνης, ιδίως στις σημερινές δυσμενέστερες συνθήκες. Συνεπώς, η πιο πάνω διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4229/2014 προσκρούει στο Σύνταγμα για λόγους που ανάγονται στην ορθολογική οργάνωση και αποτελεσματική λειτουργία της Διοικητικής Δικαιοσύνης. Κατά τη γνώμη όμως των Συμβούλων Γ. Παπαγεωργίου και Ο. Ζύγουρα η επίμαχη διάταξη είναι συνταγματική αλλά δεν παρίσταται σκόπιμη.

3.2. Κατά το στοιχ. Α' παρ. 1 του άρθρου 17 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), όπως ισχύει, «... κάθε δικαστήριο ή εισαγγελία ... καταρτίζουν κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, ο οποίος συμπληρώνεται, τροποποιείται ή αντικαθίσταται, όταν επιβάλλεται από υπηρεσιακές ανάγκες», ενώ, κατά την παρ. 7 του στοιχ. Α του αυτού άρθρου, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 του ν. 4055/2012 (Α' 51), «7. Οι κανονισμοί και οι τροποποιήσεις τους υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων, οι οποίες έχουν δικαίωμα συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης αυτών, ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.». Όπως κρίθηκε με την 10/2012 απόφαση της Ολομέλειας σε Συμβούλιο κατά την έννοια των πιο πάνω διατάξεων, όπως συνάγεται και από την εισηγητική τους έκθεση, κατά την οποία η έγκριση των κανονισμών εσωτερικής υπηρεσίας των δικαστηρίων από τις οικείες ολομέλειες των ανωτάτων δικαστηρίων θεσπίζεται προκειμένου «να μπορεί η ολομέλεια του ανώτατου δικαστηρίου να ελέγξει κατά πόσο ο οριζόμενος με τον κανονισμό αριθμός δικασίμων και των υποθέσεων που προσδιορίζεται σε κάθε δικάσιμο είναι αυτός που αρμόζει για το δικαστήριο για το οποίο πρόκειται», η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας σε Συμβούλιο, ελέγχοντας υποβαλλόμενο προς έγκριση κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας τακτικού διοικητικού δικαστηρίου, έχει την αρμοδιότητα, χωρίς να υποκαθίσταται στην κρίση των δικαστών της ολομέλειας του οικείου δικαστηρίου, να ελέγχει κατά πόσο συγκεκριμένες ρυθμίσεις του κανονισμού, και ιδίως αυτές που συνάπτονται με το σκοπό της εύρυθμης και αποτελεσματικής λειτουργίας του δικαστηρίου από πλευράς ταχείας διεκπεραίωσης των εισαγόμενων σ' αυτό υποθέσεων, εξυπηρετούν τον εν λόγω σκοπό. Εξάλλου, οι ως άνω διατάξεις έχουν ως θεμέλιο την απορρέουσα από τις διατάξεις του Δευτέρου Κεφαλαίου του Συντάγματος «Οργάνωση και δικαιοδοσία των δικαστηρίων» (άρθρα 93-100), συνταγματική αρχή της ορθολογικής οργάνωσης και λειτουργίας των

δικαστηρίων, σε συνδυασμό με το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, με το οποίο θεσπίζεται το δικαίωμα παροχής αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Ειδικότερα με τις πιο πάνω νομοθετικές διατάξεις θεσπίζεται ειδική διαδικασία για την κατάρτιση των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των δικαστηρίων, με τους οποίους (κανονισμούς) ορίζονται τα τμήματα των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, ο τρόπος συγκρότησής τους, ο αριθμός των δικασίμων και των υποθέσεων καθεμιάς δικασίμου, η κατανομή των υποθέσεων στα τμήματα, το χρονικό διάστημα που θα υπηρετούν οι δικαστές στα τμήματα, καθώς και οποιοδήποτε ζήτημα ανάγεται στην εσωτερική οργάνωση των υπηρεσιών και στην εύρυθμη διεξαγωγή των εργασιών τους. Οι κανονισμοί αυτοί καταρτίζονται από την ολομέλεια του οικείου δικαστηρίου, ενώπιον της οποίας έχουν δικαίωμα υποβολής προτάσεων η οικεία ένωση δικαστικών λειτουργών, ο γραμματέας του δικαστηρίου ή της εισαγγελίας, ο δικηγορικός σύλλογος της έδρας του δικαστηρίου και η οικεία συνδικαλιστική οργάνωση των δικαστικών υπαλλήλων, και τελικά υποβάλλονται για έγκριση στην ολομέλεια του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου, η οποία ως εκ της θέσεώς της στην κορυφή της οικείας δικαιοδοσίας, εν προκειμένω δε του Συμβουλίου της Επικρατείας ως ανωτάτου δικαστηρίου της διοικητικής δικαιοσύνης (άρθρα 87 παρ. 1 και 3, 90 παρ. 1, 91 παρ. 2, 94 παρ. 1 και 100 παρ. 1 του Συντάγματος βλ. Ολομέλεια σε Συμβούλιο 15/2011) είναι η μόνη αρμόδια, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις κάθε δικαστηρίου, να αποφασίσει τελικά για το περιεχόμενο των κανονισμών με κριτήρια την αποτελεσματική παροχή δικαστικής προστασίας και τη συνεκτικότητα των ρυθμίσεων στα επιμέρους δικαστήρια. Ήδη, υπό την ισχύ της πιο πάνω ρύθμισης, η οποία θεσπίστηκε λόγω του οξυμένου προβλήματος στη λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων και προκειμένου να ισχύουν ενιαία κριτήρια κατά τον καθορισμό, τη χρέωση και την εκδίκαση των υποθέσεων για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη απονομή της διοικητικής δικαιοσύνης και την ομαλή λειτουργία των διοικητικών δικαστηρίων, η Ολομέλεια επεξεργάστηκε και ενέκρινε κανονισμούς που είχαν συνταχθεί από τα διοικητικά δικαστήρια, σε κάποιες δε περιπτώσεις, ενόψει και των παρατηρήσεων της Γενικής Επιτρόπου, ανέπεμψε συγκεκριμένες ρυθμίσεις στο οικείο διοικητικό δικαστήριο προκειμένου να τροποποιηθούν. Κατά την επεξεργασία αυτή κρίθηκε ότι, δεν είναι επιτρεπτή, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων η αντικατάσταση ή

τροποποίηση θεσπισμένων ήδη κανονισμών δικαστηρίων, με την εισαγωγή ρυθμίσεων, που οδηγούν, αμέσως ή εμμέσως, σε επιβράδυνση του ρυθμού εκδικάσεως των υποθέσεων. Κατ' ακολουθίαν, δεν πρέπει να εισάγονται ρυθμίσεις με αντικείμενο την μείωση του αριθμού δικασίμων ή του αριθμού των υποθέσεων οι οποίες προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο, καθώς και εκείνων, τις οποίες χρεώνεται κάθε δικαστής (Ολομέλεια σε Συμβούλιο 5, 6, 8 και 21/2013, 12/2012). Η ως άνω ρύθμιση του ν. 4055/2012, αναγκαία για την συνταγματικά επιβαλλόμενη ορθολογική οργάνωση των δικαστηρίων και εναρμονιζόμενη με τον συνταγματικό ρόλο του Συμβουλίου της Επικρατείας ως κορυφής της διοικητικής δικαιοσύνης, υπηρετεί την συνταγματική επιταγή για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής έννομης προστασίας στον πολίτη και εφαρμόστηκε ήδη, κατά κανόνα επιτυχώς, από τα Διοικητικά Δικαστήρια και το Συμβούλιο της Επικρατείας στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας για τη βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας της διοικητικής δικαιοσύνης. Με τα δεδομένα αυτά κατάργηση της πιο πάνω αρμοδιότητας έγκρισης και τροποποίησης των κανονισμών από την ολομέλεια του οικείου ανωτάτου δικαστηρίου, εν προκειμένω του Συμβουλίου της Επικρατείας, θα δυσχέρανε την επιδιωκόμενη βελτίωση της λειτουργίας της διοικητικής δικαιοσύνης και θα προσέκρουε στις ανωτέρω συνταγματικές αρχές. Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Γ. Παπαγεωργίου και Ι. Γράβαρης, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η κατάρτιση των κανονισμών εσωτερικής υπηρεσίας των διοικητικών δικαστηρίων αποσκοπεί στη δημιουργία κατάλληλων οργανωτικών προϋποθέσεων για την παροχή αποτελεσματικής δικαιοσύνης κατά το Σύνταγμα, τόσο από την πλευρά της ποιότητας της δικαιοδοτικής εργασίας και κρίσεως, όσο και από την άποψη της επίκαιρης παροχής της. Ως εκ τούτου, η σχετική αρμοδιότητα, συναπτόμενη με τη λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών που συγκροτούν το κάθε δικαστήριο (άρθρ. 87 παρ. 1 Συντ.), εγκύρως ανατίθεται στην ολομέλειά του. Και ναι μεν είναι, κατ' αρχήν, συμβατό με το Σύνταγμα, και παρίσταται πρόσφορο για την οργάνωση της διοικητικής δικαιοσύνης, σύστημα όπως το ισχύον, κατά το οποίο ανατίθενται στο ανώτατο διοικητικό δικαστήριο οι κατά τ' ανωτέρω αρμοδιότητες εν σχέσει προς την έγκριση των επί μέρους κανονισμών, οι αρμοδιότητες όμως αυτές, ελλείψει ειδικής συνταγματικής προβλέψεως, δεν μπορεί να συναχθεί ότι είναι συνταγματικά επιβεβλημένες. Οι εν λόγω, αρμοδιότητες, άλλωστε, (περί την

έγκριση των κανονισμών) προσετέθησαν το πρώτον με το ν. 4055/2012, χωρίς έως τότε να έχει αμφισβητηθεί η συνταγματικότητα των αντίστοιχων προϊσχυουσών διατάξεων. Συνεπώς, κατά τη μειοψηφήσασα αυτή γνώμη, τυχόν κατάργηση των αρμοδιοτήτων αυτών δεν θα ήταν, καθ' εαυτήν, αντισυνταγματική.

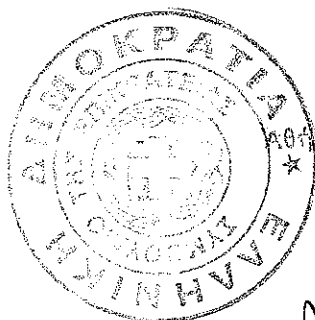
Για την πιστοποίηση των ανωτέρω συντάσσεται το παρόν πρακτικό.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτήριος Ρίζος

Μαριάνθη Πατσαράντη

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αριθμός 10-2-2014
Γραμματέας α.α.

Handwritten signature and initials